

NEZAVISNI OPERATOR SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI

**PRAVILNIK O DODJELI PRAVA NA KORIŠTENJE
PREKOGRA NIČNIH PRIJENOSNIH KAPACITETA**

Sarajevo, mart 2010. godine

U skladu sa Odlukom o ratifikaciji ugovora o uspostavi Energetske zajednice ("Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori" br. 9/06), Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 7/02 i 13/03), Zakonom o osnivanju Nezavisnog operatera sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 35/04), Uslovima za korištenje licence za obavljanje djelatnosti nezavisnog operatora sistema, Upravni odbor Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini, nakon konsultacija i razgovora u sektoru donosi:

PRAVILNIK O DODJELI PRAVA NA KORIŠTENJE PREKOGRANIČNIH PRIJENOSNIH KAPACITETA

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovaj Pravilnik o dodjeli prava za korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta (u daljem tekstu: Pravilnik) na spojnim vodovima elektroenergetskog sistema Bosne i Hercegovine sa elektroenergetskim sistemima susjednih država uređuje način i uslove dodjele te prava korištenja prekograničnih prijenosnih kapaciteta.

Član 2.

Definicije koje se koriste u ovom Pravilniku imaju značenje utvrđeno u Zakonu o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini (BiH) ("Službeni glasnik BiH" br. 7/02 i 13/03) i Zakonu o osnivanju nezavisnog operatora sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 35/04).

U okviru ovog Pravilnika primjenjivaće se i sljedeće skraćenice i definicije:

AAC	Već dodijeljeni prijenosni kapaciteti (<i>Already Allocated Capacity</i>)
ATC	Raspoloživi prijenosni kapacitet (<i>Available Transfer Capacity</i>) je iznos neto prijenosnog kapaciteta (NTC) koji je raspoloživ za komercijalne transakcije, odnosno pozitivna razlika između NTC i AAC ($ATC = NTC - AAC$).
Dnevni raspored	Dokument kojim se definiše program proizvodnje, razmjene i potrošnje električne energije, raspored energije i snage balansno odgovorne strane, korisnika sistema i licenciranih strana koji se dostavlja NOSBIH-u.
ESS	<i>ETSO Scheduling System</i> je lista pravila i preporuka koju je objavio ENTSO-E (ranije ETSO) u cilju formalizacije i harmonizacije procesa nominacije dnevnih rasporeda (<i>scheduling proces</i>).
ESS platforma	Softverski paket koji je izrađen u skladu sa ESS i koristi se u procesu nominacije, harmonizacije i provjere dnevnih rasporeda i prekograničnih kapaciteta
Modul za Aukciju	Dio ESS platforme (<i>Scheduling System Auction Client</i>) preko kojeg učesnici dostavljaju svoje ponude elektronskim putem i putem kojeg se vrši dodjela prekograničnih kapaciteta

ENTSO-E	Evropska asocijacija operatora prijenosnih sistema
Lista ponuda	Lista svih pristiglih važećih ponuda za konkretan produkt
NTC	Neto prijenosni kapacitet (<i>Net Transfer Capacity</i>) $NTC = BCE + \Delta E - TRM$ BCE: Osnovni scenarij razmjene ΔE : Maksimalna promjena proizvodnje TRM: Margina pouzdanosti prijenosa
PKPK	Pravo na korištenje prekograničnih kapaciteta.
Sektor	Sektor sačinjavaju učesnici u elektroenergetskom sektoru, uključujući ali ne ograničavajući se na nadležna ministarstva, Nezavisnog operatora sistema u BiH, Elektroprijenos BiH i elektroprivredna preduzeća.

II PREKOGRANIČNI PRIJENOSNI KAPACITETI

Član 3.

Neto prijenosni kapacitet – NTC određuje Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOSBiH) koristeći ulazne podatke od Elektroprijenosa BiH, proizvođača i snabdjevača u skladu sa odredbama Mrežnog kodeksa koje definišu rasporede i metodologiju operativnog planiranja proizvodnje, potrošnje i planirana isključenja na mreži te ga usaglašava sa susjednim operatorima sistema u skladu sa definicijama i metodologijama UCTE radnog priručnika, odnosno ENTSO-E regionalne grupe za kontinentalnu Evropu i ostalim aktima ENTSO-E i Mrežnim pravilima BiH.

Svi ključni faktori, uključujući marginu pouzdanosti prijenosa koji predstavljaju ulazne podatke za izračun prekograničnog kapaciteta objaviće se u okviru posebne sekcije na web stranici NOSBIH-a BiH.

Član 4.

Raspoloživi prijenosni kapacitet (ATC) predstavlja razliku između neto prijenosnog kapaciteta (NTC) i već dodijeljenog prijenosnog kapaciteta (AAC). Vrijednosti ATC se određuje pojedinačno za svaku granicu i svaki smjer i ne mogu se sabirati (nije dozvoljen *netting*). ATC se objavljuje na web stranici NOSBIH-a (www.nosbih.ba).

Član 5.

Pravo na korištenje prekograničkih kapaciteta (u daljem tekstu: PKPK) dodjeljuje se putem aukcija standardizovanih produkata (u daljem tekstu: aukcija) koje organizuje i provodi NOSBIH koristeći modul za aukciju.

III UČESNICI U AUKCIJI PKPK

Član 6.

Učesnici u proceduri dodjeljivanja PKPK (u daljem tekstu: učesnici) mogu biti samo kompanije koje posjeduju Licencu za djelatnost međunarodne trgovine električnom energijom koju je izdala Državna regulatorna komisija za električnu energiju (u daljem tekstu: DERK).

Učesnici koji ispunjavaju uslov iz prethodnog stava, prije prvog učešća u aukciji dužni su se registrovati kod NOSBiH-a.

Član 7.

Prilikom registrovanja, učesnici su dužni popuniti "Prijavu za učešće u proceduri dodjeljivanja prava za korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta" (u daljem tekstu: Prijava) koja se može preuzeti sa web stranice NOSBiH-a. Prijavu će NOSBiH proslijediti Elektroprijenosu BiH, kao i sve izmjene i dopune koje naknadno dobije.

U roku od 7 dana od dana prijema Prijave, NOSBiH će podnosioca obavijestiti o tome da li je njegova prijava prihvaćena. Potpisana Prijava će biti na snazi dok je podnosilac ne povuče, dok ne bude diskvalifikovana ili dok ne dođe do bitnih izmjena i dopuna ovog Pravilnika, koje zahtijevaju obnavljanje Prijave.

Član 8.

Na osnovu vlastitih saznanja NOSBiH može privremeno ili stalno zabraniti učešće u aukcijama onim učesnicima koji se ne budu pridržavali Pravila, Odluke DERK-a i Licence i Ugovora iz člana 32. ovog pravilnika o čemu će konkretni učesnici i DERK biti obaviješteni. Nakon otklanjanja razloga zbog kojih je učesniku bilo privremeno zabranjeno učešće u aukcijama, NOSBiH će, nakon provjere, o tome obavijestiti učesnika, Elektroprijenos BiH i DERK, te će učesniku ponovo omogućiti učešće u aukcijama.

IV AUUKIJA PREKOGRANIČNIH KAPACITETA

Član 9.

PKPK se dodjeljuje u formi standardizovanih produkata putem aukcije. Svaki produkt ima jedinstveni kod i sadrži:

- a) vrijeme i trajanje;
- b) profil (bazni, vršni, noć, sat . . .);
- c) granicu i smjer.

PKPK se dodjeljuje i koristi u koracima od 1 MW.

Član 10.

PKPK se dodjeljuje na aucijama za različite periode, a za svaki period se organizuje posebna aukcija. NOSBiH može organizovati sljedeće aukcije:

- a) godišnje aukcije - PKPK se dodjeljuje na period od godinu dana;
- b) mjesečne aukcije - PKPK se dodjeljuje za period od jednog mjeseca;
- c) sedmične aukcije - PKPK se dodjeljuje za period od jedne sedmice;
- d) dnevne aukcije - PKPK se dodjeljuje za period od jednog dana (dan unaprijed).

Član 11.

NOSBiH će na svojoj web stranici objavljivati informacije o aukciji i to:

- a) godišnja aukcija - najmanje petnaest dana prije početka aukcije;
- b) mjesečna aukcija - najmanje pet dana prije početka aukcije;
- c) sedmična aukcija - najmanje dva radna dana prije početka aukcije;
- d) dnevna aukcija - najmanje jedan radni dana prije početka aukcije.

Član 12.

Ukoliko zbog neočekivanih (predhavarijskih i havarijskih) režima rada i drugih nepredviđenih okolnosti vrijeme aukcije i procedura koja prethodi aukciji moraju biti promijenjeni, NOSBiH će na svojoj *web* stranici pravovremeno objaviti promjene, zajedno sa razlozima za to.

Član 13.

Aukcija se vrši posredstvom Modula za aukciju preko kojeg će učesnici svoje ponude dostavljati elektronskim putem.

Član 14.

Ukoliko zbog tehničkih problema na informaciono-komunikacijskom (IT) sistemu NOSBiH ESS, platforma ne bude u funkciji, u slučaju godišnjih, mjesečnih ili sedmičnih aukcija početak aukcije biće pomjeren o čemu će se svi učesnici pravovremeno obavijestiti.

U slučaju da se iz gore navedenih razloga dnevna aukcija ne održi, nova aukcija se neće održati, a svi raspoloživi prekogranični kapaciteti (ATC) prenose se na unutardnevni (*intra-day*) nivo.

Član 15.

Učesnici u aukciji mogu dostavljati i ponude tipa "*sve ili ništa*". Ponuda "*sve ili ništa*" je ona koja je validna samo ako je moguća dodjela cjelokupnog iznosa PKPK zahtijevanog u ponudi.

Ako nije naznačeno da je ponuda tipa "*sve ili ništa*", podrazumijeva se da je moguća dodjela iznosa PKPK i manjeg od onog koji je zahtijevan u ponudi.

Član 16.

Sve ponuda sadrže:

- a) identifikacioni broj učesnika (EIC kod);
- b) kod aukcije, odnosno, produkta na koje se ponuda odnosi;
- c) zahtijevani cjelobrojni iznos PKPK u MW, koji ne može biti veći od ponuđenog;
- d) cijenu bez PDV-a, specificiranu u KM/MW na dva decimalna mjesta, gdje cijena ne može biti manja ili jednaka nuli.

Član 17.

Ponuđena cijena je obavezujuća, tj. učesnik se obavezuje da će dodijeljeni PKPK platiti po marginalnoj cijeni, ukoliko njegova ponuda bude prihvaćena. Ponuđena cijena ne sadrži PDV koji će se posebno obračunati.

V PRIHVATANJE I VREDNOVANJE (SORTIRANJE) PONUDA

Član 18.

Vrijeme unosa ponude u ESS platformu, odnosno, vrijeme koje sistem dodijeli ponudi, smatra se zvaničnim vremenom ponude.

Član 19.

Modul za aukciju sve pristigle ponude automatski sprema u "Listu ponuda". Učesnici ne mogu da vide druge ponude izuzev svojih.

Član 20.

Za vrijeme trajanja aukcije NOSBiH nema uvida u cijene iz ponuda.

Član 21.

Pristigle ponude za isti produkt Modul za aukcije vrednuje, odnosno, sortira po kriteriju cijena/vrijeme ponude. To znači da Modul za aukcije višoj cijeni daje viši prioritet u vrednovanju, a u slučaju većeg broja ponuda sa istom cijenom, ponuda koja je ranije stigla ima viši prioritet.

Član 22.

Tokom trajanja aukcije učesnici mogu mijenjati i povlačiti podnesene ponude.

VI ALOKACIJA PKPK

Član 23.

U slučaju kada je iznos ATC za određeni produkt veći ili jednak sumi zahtijevanih PKPK svih učesnika, PKPK se dodjeljuje svim učesnicima prema zahtjevima iz njihovih ponuda, po cijeni 0,00 KM/MW.

Član 24.

U slučaju kada je iznos ATC za određeni produkt manji od zahtjeva svih učesnika, PKPK se dodjeljuje prema sortiranoj listi ponuda za konkretan produkt (član 21.).

Član 25.

Cijena koju plaćaju učesnici je marginalna cijena za svaki produkt. Marginalna cijena je ponuđena cijena zadnje, u cijelosti ili djelimično, prihvaćene ponude iz sortirane liste ponuda za konkretni produkt.

Član 26.

Modul za aukcije će svakoj prihvaćenoj ponudi automatski dodijeliti PKPK šifru. Svi učesnici u aukciji će odmah nakon zatvaranja aukcije putem ESS platforme biti u mogućnosti da vide rezultate aukcije (cijena i iznos PKPK-a koji im je dodijeljen).

Član 27.

NOSBiH će nakon završetka aukcije na *web* stranici objaviti rezultate aukcije te posebno obavijestiti Elektroprijenos BiH o učesnicima čije su ponude prihvaćene te o njihovim obavezama plaćanja.

Član 28.

Učesnici kojima je dodijeljen PKPK dužni su platiti naknadu za PKPK za svaki produkt, u iznosu jednakom umnošku *marginalne cijene (KM/MW) i dodijeljenog PKPK (MW)*, na šta se obračunava PDV.

VII KORIŠTENJE PKPK

Član 29.

Na bazi obavještenja o dodjeli PKPK, učesnik za vlastite potrebe raspolaže dodijeljenim PKPK-om do roka predviđenog za nominovanje dnevnih rasporeda.

Član 30.

Ukoliko učesnik kojem je dodijeljen PKPK u aukciji, prenosi sav ili dio PKPK na drugog učesnika, dužan je o tome obavijestiti NOSBiH najkasnije do 09:00h jedan radni dan prije roka predviđenog za nominovanje dnevnih rasporeda. PKPK se, uz odobrenje NOSBiH-a, može prenijeti samo na

učesnike koji su registrovani kod NOSBiH-a za učešće u aukcijama i imaju potpisan ugovor sa Elektroprijenosom BiH. PKPK dodijeljen na dnevnoj aukciji ne može se prenositi na druge učesnike.

U slučaju prijenosa PKPK na drugog učesnika, sve obaveze i odgovornosti ostaju na učesniku kojem je PKPK dodijeljen u aukciji.

Član 31.

Svako pravo na korištenje prijenosnog kapaciteta koje nije nominovano kod NOSBiH-a do roka predviđenog za nominovanje dnevnih rasporeda gubi se bez ikakve nadoknade po principu "koristi ili izgubi" (*use-it-or-lose-it*).

Preostali i/ili neiskorišteni ATC može se dodjeljivati u unutardnevnoj (*intra-day*) raspodjeli po principu prve prijave (*first come-first serve*).

VIII UGOVOR, OBRAČUN I OBAVEZE

Član 32.

Nakon što je učesnik, u skladu sa članom 7. ovog pravilnika, obaviješten da je njegova prijava prihvaćena, dužan je sa Elektroprijenosom BiH potpisati tipski Ugovor o pravu na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta. Potpisivanjem navedenog Ugovora učesnik stiče pravo učešća u procedurama alokacije i korištenju dodijeljenog PKPK dok je Ugovor na snazi.

Član 33.

Obračun finansijskih obaveza, na osnovu kojih Elektroprijenos BiH ispostavlja fakturu po osnovu dodijeljenog PKPK, vrši NOSBiH. Plaćanje faktura će se vršiti u okviru sljedećih rokova:

Godišnje aukcije – Naknada se obračunava na mjesečnom nivou, prema broju sati u konkretnom mjesecu. Naknada se plaća prije početka korištenja PKPK na osnovu fakture koju će učesniku dostaviti Elektroprijenos BiH. Učesnik mora izvršiti plaćanje prije početka mjeseca.

Mjesečne aukcije – Naknada se obračunava i plaća prije početka korištenja PKPK, na osnovu fakture koju će učesniku dostaviti Elektroprijenos BiH. Učesnik plaćanje mora obaviti prije početka mjeseca.

Sedmične i dnevne aukcije – Naknada se plaća na mjesečnom nivou. Nakon završetka konkretnog mjeseca izvršiće se zbirni obračun po svim dnevnim i sedmičnim aukcijama u tom mjesecu. Učesnik će izvršiti plaćanje na osnovu fakture koju će mu dostaviti Elektroprijenos BiH. Učesnik plaćanje mora izvršiti u roku koji će biti naznačen u fakturi.

Ukoliko učesnik svoje finansijske obaveze ne izvrši do roka navedenog u fakturi, Elektroprijenos BiH će o tome obavijestiti NOSBiH, koji učesniku može oduzeti dodijeljeni PKPK i onemogućiti mu učešće u aukcijama.

Elektroprijenos i NOSBiH će DERK-u dostavljati izvještaje vezane za sve aktivnosti alokacije kapaciteta koje se spominju u ovom pravilniku.

Član 34.

Elektroprijenos BiH ima obavezu da na početku svake godine utvrdi kako će koristiti prihode od dodijeljenog PKPK te o tome mora obavijestiti DERK. DERK će utvrditi da li je svrha ovih sredstava u skladu sa Propisom 1228/2003/EC o uslovima pristupa mreži za prekograničnu trgovinu električne energije Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2003. te kontrolirati njihovu namjensku upotrebu.

IX OGRANIČENJA

Član 35.

Ako zbog neočekivanog stanja u prijenosnom sistemu dođe do smanjenja vrijednosti NTC-a, NOSBiH učesnicima može ograničiti dodijeljeni PKPK prema sljedećem redoslijedu:

1. ograničava se PKPK dodijeljen na unutarnevnoj osnovi;
2. ukoliko je potrebno dalje ograničenje, ograničava se PKPK dodijeljen na dnevnoj osnovi;
3. ukoliko je potrebno dalje ograničenje, ograničava se PKPK dodijeljen na sedmičnoj osnovi;
4. ukoliko je potrebno dalje ograničenje, ograničava se PKPK dodijeljen na mjesečnoj osnovi;
5. ukoliko je potrebno dalje ograničenje, ograničava se PKPK dodijeljen na godišnjoj osnovi.

Ako se pojedini učesnik ili učesnici ne pridržavaju Mrežnog kodeksa, NOSBiH im može ograničiti dodijeljeni PKPK ili im ga oduzeti.

Član 36.

NOSBiH će učesnicima kojima je eventualno ograničen ili ukinut PKPK, pismeno objasniti razloge.

Član 37.

Učesnici na tržištu nemaju pravo na nadoknadu štete u slučaju ukidanja ili ograničenja PKPK.

X GENERALNE INFORMACIJE

Član 38.

Na *web* stranici NOSBiH-a www.nosbih.ba nalaziće se informacije vezane za dodjelu PKPK.

Objavljiivaće se:

- pravilnici o aukcijama
- vremenski raspored aukcija
- kontakt podaci
- raspoloživi prekogranični kapaciteti i drugi važni podaci, uključujući marginu pouzdanosti prijenosa, koji predstavljaju ulazne podatke za njegov izračun
- rezultati aukcija

- ostale relevantne informacije

XI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39.

Učesnik koji je nezadovoljan primjenom ovog pravilnika, u roku od 15 dana od dana počinjene eventualne nepravilnosti, može podnijeti prigovor DERK-u.

Član 40.

Izmjene i dopune ovog pravilnika vrše se na način i po postupku koji je predviđen za njegovo donošenje.

Član 41.

Ovaj pravilnik stupa na snagu nakon što ga odobri Državna regulatorna komisija za električnu energiju.

Član 42.

Sadržaj i formu Prijave iz člana 7. i Ugovora iz člana 32. ovog pravilnika, odobrava Državna regulatorna komisija za električnu energiju.

Datum:

Broj:

Predsjednik Upravnog odbora
Ilija Kožulj

**Prijava za učešće u proceduri dodjeljivanja prava na korištenje
prekograničnih prijenosnih kapaciteta (PKPK)**

Popunjavanjem ove prijave registriramo se za učestvovanje u aukcijama za dodjelu prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta i izjavljujemo da ćemo poštovati odredbe **Pravilnika o dodjeli prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta**.

1. Opće informacije o učesniku na aukciji

Naziv kompanije: _____

Kompanija (skraćeno): _____

Adresa kompanije: _____

EIC kod: _____

Kontakt osoba : _____

Telefon: _____

Faks: _____

E-mail: _____

Broj i datum izdavanja
licence za međunarodnu
trgovinu _____

2. Zaposlenik za komunikaciju u slučaju ograničenja dodijeljenog PKPK (24/7/365)

Ime i prezime		
Telefon		
Mobitel		
Fax		
E-mail		

Napomena:

U roku od 7 dana od dana prijema Prijave, NOSBiH će podnosioca obavijestiti o prihvatanju njegove prijave. U slučaju prihvatanja, prijava će biti prosljeđena Elektroprijenosu BiH sa kojim je podnosilac dužan sklopiti Ugovor o pravu na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta.

Nakon što NOSBiH od Elektroprijenosa BiH primi obavještenje da je Ugovor potpisan, podnosilac može učestvovati u aukcijama za PKPK.

Mjesto: _____

Datum: _____

Ime i
prezime: _____

Potpis: _____